

Posiedzenie Rady Ochrony Pracy 24 stycznia 2018 r.

Przeciwdziałanie poważnym awariom przemysłowym i ograniczanie ich skutków

To główny temat posiedzenia Rady Ochrony Pracy 24 stycznia 2018 r. Materiały zostały przygotowane przez Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy.

Dr **Agnieszka Gajek** z Zakładu Zagrożeń Chemicznych, Pyłowych i Biologicznych CIOP-PIB poinformowała, że według stanu na 31 grudnia 2016 r. w naszym kraju funkcjonuje 1188 zakładów będących potencjalnymi sprawcami poważnej awarii przemysłowej, z czego 773 (tzw. zakłady nie-sevesowskie) nie podlegają wymogom prawnym dotyczącym przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym. „To grupa, do której szczególnie musimy adresować nasze działania” – podkreśliła szefowa CIOP-PIB prof. **Danuta Koradecka**. Zwróciła uwagę, że brak takich wymagań w odniesieniu do tych zakładów skutkuje częstszymi awariami i znacznie większymi negatywnymi konsekwencjami dla pracowników i społeczeństwa niż w przypadku tzw. zakładów sevesowskich, tj. zakładów zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Dr Gajek wspomniała także o ostatnich zmianach prawa Unii Europejskiej w zakresie poważnych awarii (Dyrektywa Seveso III). Wskazała także na kluczowe kwestie związane planowaniem i zagospodarowaniem przestrzennym oraz spełnianie wymagań Konwencji z Aarhus o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska.

Przedstawicielka CIOP-PIB mówiła również o projekcie rozporządzenia ministra środowiska, które określa sposób ustalania bezpiecznej odległości przy lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Zwróciła też uwagę na znaczenie kwestii bezpieczeństwa społeczności mieszkającej i pracującej w otoczeniu zakładów przemysłowych, wymianie informacji o zagrożeniach oraz sposobach minimalizacji niektórych skutków w przypadku awarii.

W dalszej części swego wystąpienia prelegentka przedstawiła wyniki projektów badawczo-rozwojowych realizowanych w ramach IV etapu programu wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy” realizowanych w CIOP-PIB. Podkreśliła znaczenie analizy wyprzedzającej zagrożenia nieoczywiste dla zakładów pracy i ich otoczenia. Zaprezentowała też wyniki analiz zagrożeń pożarowych stwarzanych przez substancje słodzące, substancje powstające w trakcie spalania środków ochrony roślin (m.in. drewna

poddawanego ich działaniu), a także dotyczące parametrów pożarowych i wybuchowych poeksploatacyjnych sorbentów substancji ropopochodnych.

W dyskusji dyrektor Biura Rozpoznawania Zagrożeń Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej st. bryg. **Paweł Janik** podkreślił, że badania prowadzone przez CIOP-PIB są pomocne dla PSP w jej praktycznej działalności w zakresie nadzoru i kontroli nad zakładami o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. „Od wielu lat CIOP-PIB stanowi dla Straży Pożarnej zaplecze naukowe w tym zakresie” – przyznał. Mówił też o działalności prewencyjnej prowadzonej przez Straż Pożarną w społecznościach lokalnych, a także szkołach i przedszkolach.

Dyrektor Departamentu Inspekcji Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska **Bogusława Rutkowska** mówiła m.in. o pracach nad projektem rozporządzenia ministra środowiska w sprawie ustalania bezpiecznych odległości. Podkreśliła znaczenie współpracy między Strażą Pożarną, Państwową Inspekcją Pracy i Głównym Inspektoratem Ochrony Środowiska w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym.

Członkowie Rady wysoko ocenili informację przedstawioną przez Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy. Wskazywali na potrzebę zmian legislacyjnych dotyczących przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym oraz wyznaczania bezpiecznej odległości od zakładów stwarzających ryzyko powstania takiej awarii. Mówili też o szeroko zakrojonych działaniach edukacyjnych promujących wiedzę na temat awarii i właściwych zachowań w przypadku jej wystąpienia. Zwrócili uwagę na konieczność prowadzenia prac badawczych i rozwojowych w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym oraz istotne znaczenie współpracy instytucji kontrolnych (Państwowa Inspekcja Pracy, Straż Pożarna, Inspekcja Ochrony Środowiska) w tym obszarze. Stanowisko w tej sprawie Rada przyjmie na następnym posiedzeniu.

Rada przyjęła stanowisko w sprawie programu działania Państwowej Inspekcji Pracy na 2018 r. Pozytywnie zaopiniowała program, zwracając uwagę, że priorytety działalności i hierarchia zadań zostały właściwie określone i rzetelnie udokumentowane.

Podkreśliła, że – mimo pozytywnych rozwiązań przyjętych przez parlament – nadal aktualną pozostaje kwestia zapewnienia Inspekcji skuteczniejszego działania, zwłaszcza w sytuacji nakładania na nią z roku na rok coraz większej liczby zadań. Udzieliła poparcia postulatом legislacyjnym PIP dotyczącym m.in. uproszczenia procedur wszczynania kontroli (bez dodatkowych upoważnień, jedynie na podstawie legitymacji służbowej), wprowadzenia obowiązku zgłaszania do PIP wszystkich śmiertelnych, ciężkich i zbiorowych wypadków przy pracy niezależnie od podstawy jej świadczenia, przyznania inspektorom prawa

do wydawania decyzji administracyjnych skutecznie przekształcających umowy cywilnoprawne w umowy o pracę w sytuacji stwierdzenia, że praca wykonywana jest w warunkach charakterystycznych dla stosunku pracy. Odnosząc się do kwestii budżetu PIP Rada zauważyła, że jego wielkość musi być adekwatna do zakresu zadań realizowanych przez Inspekcję oraz współczesnych wyzwań i zagrożeń występujących na rynku pracy, a także kosztów związanych z realizacją zadań ustawowych.

Rada przyjęła również stanowisko w sprawie poprawy skuteczności zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy w świetle wymagań nowej normy ISO 45001. Uznała w nim za konieczne promowanie wśród pracodawców nowej normy dotyczącej zarządzania bhp oraz organizowanie szkoleń w zakresie wdrażania nowej wymagań nowej normy dla pracodawców i pracowników służb bhp. Wskazała również na potrzebę opracowywania i promowania narzędzi wspierających wdrażanie procesów zarządzania o kluczowym znaczeniu dla skuteczności systemu zarządzania bhp, a także uwzględnienia informacji na temat certyfikacji systemu zarządzania bhp w przedsiębiorstwie w dokumentacji pokontrolnej PIP.

Ponadto Rada przyjęła sprawozdania ze swojej działalności w 2016 r. i 2017 r. oraz plan pracy na 2018 r. Pozytywnie zaopiniowała wnioski głównego inspektora pracy o zamiarze odwołania Włodzimierza Biadunia ze stanowiska okręgowego inspektora pracy w Lublinie i Franciszka Grześkowiaka ze stanowiska okręgowego inspektora pracy w Zielonej Górze w związku z rezygnacją z zajmowanych stanowisk.